

Joško Božanić
Komiža

TRÎ POKÛRE

ÊNTI TËGA

Ênti tËga
Ênti vËga
Ênti nËga
Vrôgu rÛge
Rôgu bÛge
Tôti mËni
Ma kû cË mi
Ma kû cË ti
Ma da jÛ
Da kojÛ
Ma da ûn
Za runcûn
Ma ù buk ti
Ma u cûnku
Û cûkunu
Papagãlo
Nî me vãlo
Nî me vãlo
Ma da mËne
Ma da mÛre
Da me izî
Da me nî
Me ŝubisÛ
Me ŝakocÛ
Me pogucÛ
Ma da bi kû
Ma da bi cÛ
Ma da bi trî
Ma da bi dvÛ

enti – eufemizam od *jebenti*
tega – toga (G od *ti* – taj)
enti tega – ublažena psovka
vega – ovoga
nega – onoga
vrog – vrag
vrogu roge – pokazati vragu robove
boge – bogohuliti
toti – tu
ku – tko

jo – ja
kojo – koja
un – on
runcun – govno

u buk ti – prestani govoriti, začepi (usta)
cunka – vulg. lice (njuška)
papagalo – 1. papagaj, 2. brbljavac
nî me valo – formulaičan izraz u dječjoj igri
– odustajem

izišt – pojediti
ŝubisat – progutati
ŝakocat – zakačiti
pogucat – progutati

ku – tko
co – što
dvo – dva

Kāršt ti jūbin
 Kū će mēni?
 Ca će mēni?
 Dì će mēni?

Jō ovāki
 Jō onāki
 Jō na švārdal
 Jō na prōvu

Je ti šmōkve
 Je ti rōge
 A da vāki
 A da nāki
 Nō me vrōge
 Nō me bōge

Alā mōjko
 Jē di vēga?
 Alā švītu
 Bēnti tēga

Ma nepātnji
 Ma proklēti
 Nīti parvī
 Nīti pēti

U kolīno
 U devētu
 U nevūjnu
 U proklētu

Ni prezēna
 Ni potēna
 Nīti rāca
 Nīti fāca

Ēnti tēga
 Ēnti nēga
 Ēnti vēga
 Ēnti švēga

Kakō vāko
 Kakō nāko
 Alā mōjko
 Jē makāko

ovaki - ovakav
onaki - onakav
bit na švārdal – biti lud
bit na provu – skrenuti pameću

je ti šmōkve – izraz odricanja, negacije s gestom pokazivanja palca između kažiprsta i srednjaka

je ti rōge - izraz odricanja, negacije s gestom pokazivanja ispruženog kažiprsta i malog prsta

no me vrōge – šalje me k vragu

no me bōge – psuje mi boga

vega – ovoga

benti – ublaženica od *jebenti*

nepatnji – mentalno bolestan

kolino – koljeno (rod, pokoljenje)

nevojan – jadan

prezēna – osobnost, osobna pojava

potēna – moć

raca – rasa, porijeklo (osobe)

faca – lice, osobnost

vako – ovako

nako – onako

ala – ajme

mōjka – majka

makako – majmun, loš čovjek

Ma ješõn te
 Ma ješ`i me
 N`iti š`ime
 N`iti `ime

Û jeb`enti
 Ma ješõn ga
 Ûf `ca šõn ga
 Ûf `ca m`e je
 N`inder v`ake
 Taram`eje

N`inder v`ake
 Makakõde
 Jõ u k`upe
 Ûn u spõde

Al`a m`ojko
 J`e di v`ega?

Ma da v`ega
 Ma da n`ega
 Ma da t`ega
 Ma da šv`ega
 Ma da g`a

Ã?

š`ime – sjeme

ca – što
n`inder – nigdje
v`ake – ovakve (G od *vaki* – ovakav)

taram`eja – uzbuna, svađa

makakode – majmunarija

jo u kupe, un u spode – ja igram kartom u
 boji kupe, on u boji spade (talijanske karte)
 – ne razumijemo se

je di v`ega? – ima li gdje ovoga?
nega – onoga

TRÍ POKÖRE

Nā more sū trī poköre
Trī poköre, trī poköre
trī poköre, trī poköre

Jelnā būra pokoruša
Drūgo bōrka izvarčūša
Jenā pūse, drūgo mōci
Jelnā štānja, drūgo tōci
Jelnā vādi, drūgo mēće
Jelnā bārsko, drūgo prēće
Jelnā tāre, drūgo mēci
Pok še rūgo, pok še pēci
Jelnā šīja, drūgo vōga
Jelnā bōga, drūgo vrōga
A i trēčo, a i trēčo
A i trēčo jōš i vēčo

Trī poköre, trī poköre
Trī poköre, trī poköre
Nā more sū trī poköre

Jelnā tēne, drūgo plīje
Trēčo nē žno nīti dī je
Jelnā brōde, drūgo mrīže
Jelnā pādo, drūgo dvīže
Jelnā drēti, drūgo vīni
Jelnā vāro, drūgo hīni
A trēčo je pōmož bōže
Īž ve kōže, Īž ve kōže
Īž ve kōže šē ne mōže
Šē ne mōže, šē ne mōže

Trī poköre, tri poköre
Trī poköre, trī poköre
Trī poköre, trī poköre

Jelnā lōzi, drūgo prāži
Jelnā kūdi, drūgo mraži
Jelnā lōmi, drūgo gūli
Jelnā šūje, drūgo hūli
Jelnā nāpri, drūgo noše
A ne dō še, a ne dō še
Jelnā tōrna, drūgo vīra

pokora – nevolja

jelna - jedna

bura pokoruša – sjeverni vjetar koji sve osuši, pokori, okori

borka izvarčūša – barka koja nije stabilna, sklona izvrtanju

mocit – močiti

štānja – koja ne pušta vodu

tocit – točiti

barškot – prčkati

prečot – čeprkati

mecit – gnječiti

pecit še – plaziti jezik prema kome, rugati se kome

šīja – komanda veslaču da vesla natraške

voga – komanda veslaču da vesla naprijed

vrog – vrag

tenit – tonuti

plije - pliva

dī – gdje

dvīžot – dizati

dretit – ravnati, poravnavati

vinit – kriviti, savijati

hinit – varati

ve - ove

koža - koža

pražit – pržiti

mražit – širiti loše vijesti, kuditi, govoriti nepovoljno o kome

šovat – koriti koga

hulit – psovati

noše – natrag

ne dō še – ne da se

torna – komanda na brodu da se spušta teret pomoću vitla

vira – komanda na brodu da se diže teret pomoću vitla

Nìkal mîra, nìkal mîra
 Jelnâ vèlo, drùgo vèco
 Još i vèco onâ trèco
 Onâ trèco, onâ trèco

Ol levônta, ol pulênta
 Ol fjumêre, ol kurênta
 Ol nevêre, ol šajête
 Ol furtûne, ol marête
 Ol nêbijih, ol šijûnih
 Kalîžinih i furtûnih

Došpîla še ovâ mîša
 Izîla je drîvo bîša
 I karöce i karîne
 I jôrbule i lantîne
 I vîrzîne i pajûle
 Kolâte i batajûle
 I brâcule, kôntrapôše
 Nîti nâpri, nîti nôše
 Ni za drùge, nîti zô še

Trî poköre trî poköre
 Trî poköre, trî poköre
 Nâ more su trî poköre
 A govöre, a govöre
 Bît će göre, bît će göre
 Bît će göre, bît će göre.

Nâ more sú trî poköre

nikal – nikad
jelna – jedna
levont – istok, istočni vjetar
pulent – zapad
fjumera – jaka morska struja
kurent – morska struja
furtuna – veliki valovi na moru
mareta – uzburkano more (manjeg intenziteta valova)
nebija – nevrjeme
šijun – vihor
kalizina – magla na moru
furtuna – jako uzburkano more

došpit še – svršiti se, doći kraju
drivo – drvo
bîša – cvotočina
karoc – lučni dio pramčane ili krmene statve
karina – produžetak pramčane statve na gajeti falkuši
jorbul – jarbol
lantina – prečka, motka kojom se podiže jedro na jarbol.
viržina – široka zakrivljena letva koja s unutrašnje podne strane tradicionalne barke uzdužno učvršćuje rebara
pajul – jedan umetak podnice barke
kolata – oštrokutni dio rebra koji se stavlja u najuži dio barke (pramčani ili krmeni)
batajul – nastavak falaka na gajeti falkuši – dodatna bočna ograda
bracul – koljenasto ojačanje palubnih elemenata barke
kontrapoš – uzdužna bočna letva s unutrašnje strane barke koja povezuje rebra nasuprot vanjskom pasu
noše – natrag
zô še – za sebe

NĪTI VĀKO NĪTI NĀKO

Nĭti lāšno nĭti trūdno
 nĭti drĭmno nĭti būdno
 nĭti nūtra nĭti vōnka
 nĭti nōći nĭti dōnka
 ni omārkne ni ošvāne
 nĭti lēze ni uštāne
 nĭti čoro nĭti špēšo
 nĭti prāvo nĭti trēšo
 nĭti lāško nĭti ōgro
 nĭti blĭžŭ nĭti lōrgo
 nĭti rāno nĭti kāsno
 nĭti flāko nĭti cvāršno
 nĭti gōre nĭti dōle
 nĭti vĕle nĭti mōle
 nĭti tāmo nĭti vōde
 nĭti berŭ, nĭti sōde
 nĭti mōla nĭti tĭra
 nĭti tōrna nĭti vĭra

Ni ražveljōn nĭti drĭman
 ni utōpljen nĭti zĭman
 ni rajŭni nĭti mĭre
 ni krejōnce nĭti vĭre
 nĭti krāja nĭti mōra
 nĭti šĕra nĭti fōra
 nĭti dŭro nĭti prēšto
 ni pomālo nĭti lēšto
 nĭti rĭlko nĭti gŭšto
 nĭti taščō nĭti tŭšto
 ni špĭrita ni šuštōnce
 ni kurāja ni krejōnce
 nĭti šŭga nĭti šŭšta
 nĭti vōnja nĭti gŭšta
 nĭti nā pul ni incĕro
 nĭti lŭdo ni šincjĕro
 nĭti šōto nĭti šōvra
 ni dedrĕnto ni defōra

vako - ovako
nako - onako
lasno - lako, bez napora
drimno - pospano
nutra - unutra
vonka - vani
omarknit - smrknuti se
osvanit - svanuti
čoro - rijetko
speso - zbijeno, gusto
treso - ukrivo, nakrivljeno, poprijeko
lasko - nestegnuto, neučvršćeno
ogro - tijesno za uvlačenje
flako - neukrućeno
cvarsno - čvrsto
vode - ovdje
sodit - saditi
ni u kupe ni u spode - ni na koji način
mola - komanda: pusti!
tira - komanda: potegni!
torna - komanda: spuštaj vitlom teret!
vira - komanda: diži vitlom teret!
ražveljon - razbuden
driman - pospan
rajun - razbor
krejonca - poštovanje
kroj - obala
sera - komanda: zatvaraj!
fora - komanda: izvadi van!
duro - sporo
presto - brzo
pomalo - polako
lesto - brzo
rilko - rijetko
tasčo - mršavo, slabo
tusto - debelo, masno
spirit - alkohol, esencija
sustonca - esencija
kuroj - hrabrost, odvažnost
krejonca - poštovanje, uvažavanje
sust - samo u izrazu: *Ni susta ni gusta* - bez ikakva ukusa
vunj - miris
gust - užitak
incero - čitavo, cjelovito
sincijero - razumno
soto - ispod
sovra - iznad
dedrento - s unutrašnje strane
defora - s vanjske strane

N'iti noćnjī ni valjēni
 n'iti cōrni ni carnjēni
 n'iti žūti n'iti bīli
 n'iti škāraś n'iti cīli
 n'iti kōnjāc n'iti pīrak
 ni incēri ni rožmīrak

Švē ĩšlo je aremēngo
 i nižbardo šal še vōje
 I švē nižje i švē blīžje
 i putūje švojūn rōtun
 brūd ražbīlo jelnūn bōtun
 i pō moru plōvišt plīje
 a tī živōt kùl je dī je?
 N'iti šōvra, n'iti šōto
 potenīlo, dekapōto.

N'iti ōrca, n'iti pōja
 n'iti mīra, ni pokōja
 ni šplandāja, ni ošōja
 ni škojōrih, n'iti škōja.

Švē ĩšlo je aremēngo
 šomo mōre švojū gūdi
 lōmpon prīti ōblok hūdi
 Tū še kūlaf nō me cīri
 ol gōvora jažīk prūdi
 kal bešīdun vrīme mīri.

Neka būde kako būde
 ōkolo še švē okrīće
 neka mārknē neka švīće
 švē je ĩsto vāvīk bīlo
 i šve ĩsto vāžda bīt ēe.

valjeni – dnevni
škaraś – nepun
cili – čitav
konjac – kanjac

niti konjac niti pirak – minimalna je razlika između ove dvije ribe pa se tim izrazom označuje nekoga tko je neodređen, tko nema definiran identitet

inceri – čitav
rožmirak – ostatak
puć aremengo – propasti
vojat še – valjati se
rota – ruta
brud – brod
bota – val
plovišt – bezvrijedna naplavina što more baci na žala

šovra – iznad
šoto – ispod
potenit – potonuti
dekapoto – potpuno
orca – komanda na brodu pod jedrima da se okrene provom na vjetar
poja – komanda na brodu pod jedrima da se okrene provom niz vjetar
šplandoj – sjaj izvora svjetla koji se ne vidi direktno
ošuj – sjena
lomp – munja
oblok – oblak
kulaf – pučina
kulaf še ciri – doslovno: pučina se ceri; figurativno: dižu se crni (prijeteći) oblaci na horizontu
prudi – peče, žari (okus ili dodir)

marknut – smrkavati
švićot – svitati
vavik – uvijek
vāžda – uvijek